

U S T A W A

z dnia 2022 r.

o zmianie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary

Art. 1. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2020 r. poz. 358, z 2021 r. poz. 1177 oraz z 2022 r. poz. 1488) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) podmiot zbiorowy – osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, w tym również spółkę handlową z udziałem Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub związku takich jednostek, spółkę kapitałową w organizacji, podmiot w stanie likwidacji oraz przedsiębiorcę niebędącego osobą fizyczną, z wyłączeniem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz podmiotów zbiorowych:

- a) zatrudniających w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych mniej niż 500 pracowników albo osiągających roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 100 milionów euro i niebędących mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą ani średnim przedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24 i 974);
- b) których głównym celem ustawowym lub statutowym nie jest prowadzenie działalności gospodarczej.

2) czyn zabroniony – czyn zabroniony przez ustawę pod groźbą kary jako przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub jako przestępstwo skarbowe, z wyłączeniem czynów popełnionych przez opublikowanie materiału prasowego oraz innych naruszeń prawa związanych z przekazywaniem myśli ludzkiej, do których stosuje

się przepisy o odpowiedzialności prawnej i postępowaniu w sprawach prasowych określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).”;

- 2) uchyla się art. 3-5;
- 3) po art. 5 dodaje się art. 5a-5c w brzmieniu:

„Art. 5a. Podmiot zbiorowy odpowiada za czyn zabroniony, którego znamiona zostały wyczerpane przez działanie lub zaniechanie organu tego podmiotu, pozostające w bezpośrednim związku z prowadzoną przez ten podmiot działalnością.

Art. 5b. 1. Podmiot zbiorowy odpowiada również za czyn zabroniony, pozostający w bezpośrednim związku z prowadzoną przez ten podmiot działalnością, jeżeli został popełniony przez:

- 1) członka organu tego podmiotu;
- 2) osobę fizyczną uprawnioną do jego reprezentowania, podejmowania w jego imieniu decyzji lub sprawowania nadzoru, w związku z jej działaniem w interesie lub na rzecz tego podmiotu;
- 3) osobę fizyczną dopuszczoną do działania przez jego organ, członka jego organu lub osobę, o której mowa w pkt 2, wskutek nadużycia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków;
- 4) osobę przez niego zatrudnioną, w związku ze świadczeniem pracy na jego rzecz – jeżeli czyn ten przyniósł lub mógł przynieść podmiotowi zbiorowemu korzyść, choćby niemajątkową.

2. Warunkiem odpowiedzialności na podstawie ust. 1 jest wyczerpanie znamion czynu zabronionego w następstwie:

- 1) co najmniej braku należytej staranności w wyborze osoby, o której mowa w ust. 1 albo w nadzorze nad nią ze strony podmiotu zbiorowego;
- 2) takiej nieprawidłowości w organizacji działalności podmiotu zbiorowego, która ułatwiła lub umożliwiła popełnienie czynu zabronionego, chociaż inna organizacja działalności mogła zapobiec popełnieniu tego czynu.

3. Nieprawidłowość, o której mowa w ust. 2 pkt 2, polega na tym, że:

- 1) nie zostały określone zasady postępowania na wypadek zagrożenia popełnienia czynu zabronionego lub skutków niezachowania reguł ostrożności;

- 2) nie został określony zakres odpowiedzialności organów podmiotu zbiorowego, innych jego komórek organizacyjnych, jego pracowników lub osób uprawnionych do działania w jego imieniu lub interesie;
- 3) nie została określona osoba lub komórka organizacyjna, nadzorująca przestrzeganie przepisów i zasad regulujących działalność podmiotu zbiorowego;
- 4) organ podmiotu zbiorowego lub osoba fizyczna uprawniona do jego reprezentowania, podejmowania w jego imieniu decyzji lub sprawowania nadzoru, w związku z jej działaniem w interesie lub na rzecz tego podmiotu, wiedział o nieprawidłowości w organizacji, która ułatwiła lub umożliwiła popełnienie czynu zabronionego.

4. Dokonując oceny nieprawidłowości, o której mowa w ust. 2 pkt 2, bierze się pod uwagę rozmiar i przedmiot działalności podmiotu zbiorowego.

5. Podmiot zbiorowy nie ponosi odpowiedzialności na podstawie ust. 2 pkt 2, jeżeli pomimo istnienia nieprawidłowości, o której mowa w tym przepisie wykaże, że wszystkie organy i osoby uprawnione do działania w jego imieniu lub interesie zachowały należytą staranność wymaganą w danych okolicznościach w organizacji działalności tego podmiotu oraz w nadzorze nad tą działalnością.

Art. 5c. Podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności za czyn zabroniony za zasadach określonych w art. 5a i 5b również w razie śmierci sprawcy czynu zabronionego albo wystąpienia innej okoliczności wyłączającej jego odpowiedzialność karną, a także gdy nie ustalono tożsamości osób wskazanych w art. 5a lub art. 5b ust. 1 lub osoby, która dopuściła sprawcę do działania.”;

- 4) art. 7 otrzymuje brzmienie :

„Art. 7. Wobec podmiotu zbiorowego sąd orzeka karę pieniężną w wysokości od 10 000 do 30 000 000 złotych.”

- 5) w art. 9:

- a) w ust. 1 pkt 2a otrzymuje brzmienie:

„2a) zakaz dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.) – w przypadku stwierdzenia odpowiedzialności podmiotu zbiorowego za czyn zabroniony, o którym mowa w art. 9 lub art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy

cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1745);”;

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. W przypadku stwierdzenia odpowiedzialności podmiotu zbiorowego za czyn zabroniony, o którym mowa w art. 9 lub art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sąd może zasądzić na rzecz Skarbu Państwa kwotę stanowiącą równowartość środków publicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2a.”;

6) art. 10 i 11 otrzymują brzmienie:

„Art. 10. Orzekając karę pieniężną, zakazy lub podanie wyroku do publicznej wiadomości, sąd uwzględnia w szczególności wagę niestaranności w wyborze lub nadzorze lub nieprawidłowości, o której mowa w art. 5b ust. 2 pkt 2, rozmiary korzyści uzyskanej lub możliwej do uzyskania przez podmiot zbiorowy, jego sytuację majątkową, społeczne następstwa ukarania oraz wpływ ukarania na dalsze funkcjonowanie podmiotu zbiorowego.

Art. 11. 1. Orzekając karę pieniężną lub przepadek, sąd uwzględnia prawomocne orzeczenie o nałożeniu na podmiot zbiorowy odpowiedzialności posiłkowej za karę grzywny lub ściągnięcie równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów orzeczone wobec osoby fizycznej, o której mowa w art. 5b ust. 1, za przestępstwo skarbowe.

2. Orzekając przepadek korzyści majątkowej lub jej równowartości, sąd uwzględnia prawomocne orzeczenie wydane na podstawie art. 24 § 5 Kodeksu karnego skarbowego, nakładające na podmiot zbiorowy obowiązek zwrotu korzyści majątkowej osiągniętej w wyniku przestępstwa osoby fizycznej, o której mowa w art. 5b ust. 1.”;

7) uchyla się art. 14;

8) uchyla się art. 16;

9) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a. 1. W przypadku połączenia, podziału lub przekształcenia podmiotu zbiorowego odpowiedzialność przewidzianą przez niniejszą ustawę za czyn zabroniony popełniony przed dniem połączenia, podziału lub przekształcenia ponosi podmiot zbiorowy ustalony zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

2. W przypadku połączenia podmiotów zbiorowych odpowiedzialność za czyn zabroniony popełniony przed dniem połączenia ponosi podmiot zbiorowy wstępujący

w wyniku połączenia w prawa i obowiązki podmiotu zbiorowego podlegającemu połączeniu.

3. W przypadku podziału podmiotu zbiorowego odpowiedzialność za czyn popełniony przed dniem podziału ponoszą wszystkie podmioty zbiorowe, które przejęły chociażby część praw i obowiązków podmiotu dzielonego. Podmioty te są solidarnie zobowiązane do zapłaty kary pieniężnej, wykonania przepadku korzyści majątkowej pochodzącej z czynu zabronionego lub równowartości przedmiotów lub korzyści pochodzących z czynu zabronionego oraz zapłaty roszczenia cywilnego lub nawiazki za czyn popełniony przed dniem dokonania połączenia lub podziału. Obowiązek ten jest ograniczony do wielkości majątku przeniesionego, według stanu z chwili przeniesienia, a według cen z chwili orzekania, z uwzględnieniem konieczności uregulowania zobowiązań związanych z przeniesionym majątkiem.

4. W przypadku przekształcenia podmiotu zbiorowego odpowiedzialność za czyn popełniony przed dniem przekształcenia ponosi podmiot zbiorowy powstały w wyniku przekształcenia.

5. W przypadku przeniesienia własności przedsiębiorstwa podmiotu zbiorowego lub większości jego składników pod tytułem darmym lub za cenę rażąco odbiegającą od wartości rynkowej przedsiębiorstwa lub jego składników nabywca przedsiębiorstwa lub większości jego składników jest solidarnie zobowiązany z podmiotem zbiorowym do zapłaty kary pieniężnej, wykonania przepadku korzyści majątkowej pochodzącej z czynu zabronionego lub równowartości przedmiotów lub korzyści pochodzących z czynu zabronionego oraz zapłaty roszczenia cywilnego lub nawiazki za czyn popełniony przed dniem dokonania przeniesienia własności.

6. Odpowiedzialności, o której mowa w ust. 2, 3 oraz 5, nie ponosi podmiot zbiorowy lub nabywca własności przedsiębiorstwa lub większości jego składników, jeżeli organy i osoby uprawnione do działania w imieniu lub w interesie tego podmiotu lub nabywcy oraz osoby, o których mowa w art. 5b ust. 1, wykazą, że nie posiadały wiedzy o czynie zabronionym będącym podstawą odpowiedzialności i przy zachowaniu należytej staranności nie mogły takiej wiedzy uzyskać, a podmiot zbiorowy nie powstał w celu wykonania połączenia albo podziału.”;

10) uchyla się art. 21 i 21a;

11) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Ciężar dowodu spoczywa na tym, kto dowód zgłasza, z zastrzeżeniem art. 5b ust. 5 i art. 16a ust. 6.”;

12) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. W sprawach odpowiedzialności podmiotów zbiorowych orzeka w pierwszej instancji sąd właściwy do rozpoznania sprawy o czyn zabroniony.”;

13) uchyla się art. 25;

14) w art. 26a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W postępowaniu w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego lub w postępowaniu karnym albo postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe przeciwko osobie, o której mowa w art. 5b ust. 1, sąd może zastosować wobec podmiotu zbiorowego środek zapobiegawczy w postaci zakazu łączenia się, podziału lub przekształcenia się podmiotu zbiorowego, zakazu ubiegania się o zamówienia publiczne na czas trwania tych postępowań, a także obciążania w tym czasie bez zgody sądu swojego majątku lub zbywania bez takiej zgody określonych przez sąd składników majątkowych.”;

b) uchyla się ust. 4;

15) w art. 27:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie wszczyna się na wniosek prokuratora.”;

b) uchyla się ust. 2,

c) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Jeżeli przed skierowaniem wniosku, określonego w ust. 1, zachodzi potrzeba sprawdzenia okoliczności faktycznych, prokurator może żądać nadesłania lub przedstawienia akt oraz dokumentów i pisemnych wyjaśnień, przesłuchiwać świadków i zasięgać opinii biegłych, a także przeprowadzać oględziny w celu wyjaśnienia sprawy.

4. Do czynności wymienionych w ust. 3 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052.)”;

16) uchyla się art. 28;

17) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. Postępowania nie wszczyna się, a wszczęte umarza, jeżeli:

- 1) podmiot zbiorowy ma siedzibę za granicą i brak jest możliwości prowadzenia wobec niego postępowania albo skutecznego nałożenia kary lub środka;
 - 2) podmiot zbiorowy nie istnieje lub uległ rozwiązaniu, a zastosowania nie mają przepisy art. 16a;
 - 3) grożące podmiotowi zbiorowemu kara lub środek są niewspółmiernie surowe wobec wagi popełnionego czynu zabronionego, rozmiaru osiągniętej korzyści albo rodzaju i stopnia zawinienia przez organ lub osobę, o której mowa w art. 5b ust. 1.
2. Na postanowienie o odmowie wszczęcia lub postanowienie o umorzeniu postępowania osobom i podmiotom wymienionym w art. 306 Kodeksu postępowania karnego przysługuje zażalenie. Postanowienie prokuratora podlega zaskarżeniu do prokuratora nadrzędnego.”;
- 18) w art. 29:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) dokładne określenie czynu zabronionego stanowiącego podstawę odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, z uwzględnieniem okoliczności, o których mowa w art. 5a i 5b;”;
 - b) uchyla się pkt 4,
 - c) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Jeżeli zostało wydane prawomocne orzeczenie skazujące osobę, o której mowa w art. 5a lub 5b, za czyn zabroniony będący podstawą odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, albo orzeczenie sądu o umorzeniu przeciwko niej postępowania z powodu okoliczności wyłączającej ukaranie sprawcy, wniosek powinien zawierać wskazanie tego orzeczenia wraz z oznaczeniem sądu, który je wydał. Odpis orzeczenia załącza się do wniosku wraz z uzasadnieniem, jeśli zostało sporządzone.”;
- 19) uchyla się art. 30;
- 20) art. 32 otrzymuje brzmienie:
„Art. 32. Do pokrzywdzonego stosuje się odpowiednio art. 53-54 i 56-58 Kodeksu postępowania karnego.”;
- 21) po art. 32 dodaje się art. 32a-32f w brzmieniu:
„Art. 32a. 1. Pokrzywdzony może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej wytoczyć przeciw podmiotowi zbiorowemu powództwo cywilne

w celu dochodzenia w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego roszczeń majątkowych wynikających bezpośrednio z popełnienia czynu zabronionego.

2. Sąd przed rozpoczęciem przewodu sądowego odmawia przyjęcia powództwa cywilnego, jeżeli:

- 1) roszczenie nie ma bezpośredniego związku z czynem zabronionym,
- 2) powództwo zostało wniesione przez osobę nieuprawnioną,
- 3) to samo roszczenie jest przedmiotem innego postępowania lub o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

3. Jeżeli pozew odpowiada warunkom formalnym, a nie zachodzą okoliczności wymienione w § 2, sąd orzeka o przyjęciu powództwa cywilnego.

4. Mimo przyjęcia powództwa cywilnego sąd pozostawia je bez rozpoznania, jeżeli po rozpoczęciu przewodu sądowego ujawni się okoliczność wymieniona w ust. 2. Na odmowę przyjęcia powództwa cywilnego lub na pozostawienie go bez rozpoznania zażalenie nie przysługuje.

Art. 32b. 1. Powód cywilny może dowodzić istnienia tylko tych okoliczności, na których opiera swoje roszczenie.

2. Szczególne zasady rozkładu ciężaru dowodu, wskazane w art. 23, stosuje się odpowiednio do powództwa cywilnego.

Art. 32c. 1. Jeżeli sąd odmówił przyjęcia powództwa cywilnego lub pozostawił je bez rozpoznania, powód cywilny może dochodzić swego roszczenia w postępowaniu cywilnym.

2. Jeżeli w terminie zawitym 30 dni od daty odmowy przyjęcia lub pozostawienia powództwa cywilnego bez rozpoznania powód cywilny wniesie o przekazanie pozwu sądowi właściwemu do rozpoznawania spraw cywilnych, za dzień zgłoszenia roszczenia uważa się dzień wniesienia pozwu w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego.

3. W razie zawieszenia postępowania sąd na żądanie powoda cywilnego przekazuje wytoczone powództwo sądowi właściwemu do rozpoznawania spraw cywilnych.

Art. 32d. 1. Jeżeli powództwo cywilne zostało zgłoszone w toku postępowania przygotowawczego, organ prowadzący postępowanie załącza pozew do akt sprawy, a postanowienie co do przyjęcia powództwa wydaje sąd po wpłynięciu sprawy z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności podmiotu

zbiorowego; za dzień zgłoszenia roszczenia uważa się wówczas dzień zgłoszenia powództwa.

2. Jeżeli wraz z powództwem cywilnym został zgłoszony wniosek o zabezpieczenie roszczenia, w przedmiocie tego wniosku orzeka niezwłocznie sąd właściwy w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego.

3. Na postanowienie co do zabezpieczenia roszczenia przysługuje zażalenie.

4. W razie umorzenia lub zawieszenia postępowania przygotowawczego pokrzywdzony w terminie zawitym 30 dni od daty doręczenia postanowienia może żądać przekazania pozwu sądowi właściwemu do rozpoznawania spraw cywilnych. W takim wypadku zabezpieczenie pozostaje w mocy, jeżeli w postępowaniu cywilnym sąd nie orzeknie inaczej. Jeżeli pokrzywdzony w terminie żądania nie zgłosi, zabezpieczenie upada, a wniesiony poprzednio pozew nie wywołuje skutków prawnych.

5. W kwestiach dotyczących powództwa cywilnego stosuje się odpowiednio przepisy obowiązujące w postępowaniu cywilnym ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszej ustawy.

Art. 32e. 1. W razie wydania orzeczenia uznającego odpowiedzialność podmiotu zbiorowego, sąd uwzględni albo oddała powództwo cywilne w całości lub w części.

2. W razie innego rozstrzygnięcia sąd pozostawia powództwo cywilne bez rozpoznania.

3. Sąd orzeka o pozostawieniu powództwa cywilnego bez rozpoznania, również jeżeli materiał dowodowy ujawniony w toku rozprawy nie wystarcza do rozstrzygnięcia powództwa cywilnego, a uzupełnienie tego materiału spowodowałoby znaczną przewlekłość postępowania. W takim wypadku, jeżeli brak materiału dowodowego dotyczy wyłącznie ustalenia wysokości odszkodowania lub zadośćuczynienia, sąd orzeka na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości do 1 000 000 zł.

4. Jeżeli zasądzone odszkodowanie lub nawiązka nie pokrywa całej szkody lub nie stanowi pełnego zadośćuczynienia za krzywdę, pokrzywdzony może dochodzić dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym.

Art. 32f. 1. W kwestii kosztów procesu wynikłych z powództwa cywilnego stosuje się przepisy obowiązujące w postępowaniu cywilnym. Powód cywilny jest tymczasowo zwolniony od obowiązku uiszczenia opłaty od powództwa cywilnego i apelacji.

2. W razie zawieszenia postępowania lub pozostawienia powództwa cywilnego bez rozpoznania, koszty procesu poniesione przez powoda cywilnego w postępowaniu

w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego zalicza się do kosztów procesu cywilnego o to samo roszczenie.”;

22) w art. 33 ust. 4-5 otrzymują brzmienie:

„4. W imieniu podmiotu zbiorowego w postępowaniu nie może występować osoba, o której mowa w art. 5a lub art. 5b ust. 1.

5. W przypadku wyznaczenia przez podmiot zbiorowy osoby, o której mowa w ust. 4, sąd wzywa podmiot zbiorowy do wskazania, w terminie 30 dni, innej osoby, która będzie występowała w postępowaniu w jego imieniu.”;

23) w art. 34 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W rozprawie mogą wziąć udział: prokurator, oskarżyciel posiłkowy i jego pełnomocnik, przedstawiciel podmiotu zbiorowego i jego obrońca.”;

24) w art. 36 uchyla się ust. 1;

25) w art. 37 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd może odczytywać na rozprawie głównej protokoły przesłuchań świadków, oskarżonych i obwinionych, a także zawiadomienia o przestępstwie sporządzone w postępowaniu prowadzonym na podstawie odrębnych przepisów, jak również wszelkie protokoły, dokumenty i inne dowody sporządzone lub uzyskane na podstawie art. 27 ust. 3.”;

26) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. Od wyroku sądu pierwszej instancji prokuratorowi, oskarżycielowi posiłkowemu i podmiotowi zbiorowemu przysługuje apelacja.”.

27) po art. 41 dodaje się art. 41a-41b w brzmieniu:

„Art. 41a. 1. Nie podlega odpowiedzialności w związku z czynem zabronionym zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 8 podmiot zbiorowy, który po popełnieniu czynu zabronionego zawiadomił o tym organ powołany do ścigania, ujawniając istotne okoliczności tego czynu, w szczególności osoby lub inne podmioty zbiorowe uczestniczące w jego popełnieniu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się tylko wtedy, gdy w terminie wyznaczonym przez uprawniony organ postępowania przygotowawczego naprawiono wyrządzoną szkodę, zwrócono korzyść pochodzącą z czynu zabronionego lub jej równowartość, uprawniony organ wyraził zgodę na przepadek mienia lub korzyści majątkowych, a w razie niemożności złożenia mienia lub korzyści majątkowych – uiszczono ich równowartość

pieniężną lub uiszczono w całości wymagalną należność publicznoprawną uszczuploną popełnionym czynem zabronionym.

3. Zawiadomienie powinno być złożone na piśmie albo przekazane ustnie do protokołu.

4. Zawiadomienie jest bezskuteczne, jeżeli zostało złożone:

- 1) w czasie, kiedy organ ścigania miał już wyraźnie udokumentowaną wiadomość o popełnieniu czynu, o którym mowa w ust. 1;
- 2) po rozpoczęciu przez uprawniony organ postępowania przygotowawczego czynności służbowej, w szczególności przeszukania, czynności sprawdzającej lub kontroli zmierzającej do ujawnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, chyba że czynność ta nie dostarczyła podstaw do wszczęcia postępowania o ten czyn zabroniony.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się jeżeli:

- 1) podmiot w całości lub w znacznej części służył lub był przeznaczony do popełnienia czynu zabronionego lub ukrycia osiągniętej z niego korzyści;
- 2) czyn zabroniony został popełniony umyślnie przez członków organów podmiotu zbiorowego w celu osiągnięcia przez niego korzyści.

Art. 41b. 1. Prokurator może zaniechać przeprowadzenia dalszych czynności i wystąpić do sądu z wnioskiem o udzielenie podmiotowi zbiorowemu zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, o ile okoliczności czynu nie budzą wątpliwości, cele postępowania zostaną osiągnięte pomimo nieprzeprowadzenia postępowania w całości, a ponadto podmiot zbiorowy:

- 1) ujawnił organowi prowadzącemu postępowanie przygotowawcze informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu czynu zabronionego oraz istotne okoliczności dotyczące jego popełnienia;
- 2) uiścił kwotę stanowiącą równowartość szkody wyrządzonej czynem zabronionym; w uzasadnionych przypadkach, mając na uwadze w szczególności rozmiar szkody oraz rodzaj i stopień naruszonych przez podmiot zbiorowy reguł ostrożności, uiszczona przez ten podmiot kwota może być niższa, nie mniej jednak niż o połowę;
- 3) uiścił kwotę odpowiadającą co najmniej najniższej karze pieniężnej grożącej za czyn zabroniony, lecz nie większą niż 5 000 000 złotych;
- 4) wyraził zgodę na przepadek przedmiotów lub korzyści majątkowych lub uiścił ich równowartość pieniężną;

5) uścił równowartość kosztów postępowania.

2. Sąd, udzielając podmiotowi zbiorowemu zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, orzeka:

- 1) tytułem kary pieniężnej kwotę uiszczoną przez podmiot zbiorowy;
- 2) tytułem obowiązku naprawienia szkody kwotę uiszczoną przez podmiot zbiorowy;
- 3) przepadek przedmiotów lub korzyści majątkowych albo ich równowartości w granicach, w jakich podmiot zbiorowy wyraził na niego zgodę lub w wysokości uiszczonej równowartości przedmiotów lub korzyści.

3. Prawomocne orzeczenie o zezwoleniu na dobrowolne podanie się odpowiedzialności nie podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Karnego.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.